

De afspraken die we maakten over het verhogen en verlagen van de pensioenen én wat die voor u betekenen

Hier leest u welke afspraken we maakten over het verhogen en verlagen van de pensioenen, over hoe we financieel gezond blijven én wat dat voor u betekent.

Pensioen groeit meer mee met stijging van de prijzen

Ons doel is de pensioenen elk jaar mee te laten groeien met de stijging. Om dat waar te maken proberen we de pensioenen mee te laten groeien met de stijging van de kosten voor levensonderhoud (hierna: 'prijzen'). In aanloop naar de overstap op de nieuwe pensioenregels mogen we gebruik maken van tijdelijk soepelere regels. De afspraken die we maakten over het gebruiken van die soepelere regels en het verhogen en verlagen van de pensioenen gelden tot het moment van overstap naar onze nieuwe pensioenregeling (gepland januari 2027).

Afspraken over een verhoging van de pensioenen in het kort

De volgende afspraken gelden tot het moment van overstap naar onze nieuwe pensioenregeling (gepland januari 2027).

- Bij een dekkingsgraad hoger dan 110% verhogen we de pensioenen.
- Tot maximaal het percentage waarmee de prijzen stijgen.
- We gebruiken maximaal de helft van het vermogen dat hoort bij de dekkingsgraad boven 110%. (Zie de voorbeelden hieronder).
- We nemen jaarlijks in november een besluit of we verhogen. Op het moment van overstap naar de nieuwe pensioenregeling, kan het bestuur besluiten de pensioenen niet te verhogen. De afspraken over het verdelen van het totale fondsvermogen staan in het transitieplan.
- We houden rekening met de gevolgen van een verhoging voor de dekkingsgraad op korte en lange termijn om de hoogte van een verhoging te bepalen.
- We houden als we gaan verhogen ook rekening met gevolgen voor verschillende generaties.

Voorbeeld 1: gedeeltelijke of volledige verhoging

Stel onze dekkingsgraad is 116%. We verhogen de pensioenen met maximaal 3%. Tot maximaal het percentage waarmee de prijzen stijgen.

- Stijgen de prijzen met 4%? Dan verhogen we gedeeltelijk met 3%.
- Stijgen de prijzen met 3%? Dan verhogen we de pensioenen volledig met 3%.
- Stijgen de prijzen met 2%? Dan verhogen we de pensioenen volledig met 2%.

Voorbeeld 2: geen verhoging

Stel onze dekkingsgraad is 110% (of lager). We kunnen de pensioenen niet verhogen. Ook niet als de prijzen stijgen.

Afspraken over een verlaging van de pensioenen in het kort

We maakten ook afspraken over het verlagen van de pensioenen.

- Bij een actuele dekkingsgraad lager dan 90% moeten we de pensioenen verlagen. Hoeveel verlaagd wordt hangt af van hoeveel geld nodig is voor herstel van onze dekkingsgraad.
- Op het moment van overstappen willen we dat onze dekkingsgraad 107% of hoger is. Als we verwachten dat de dekkingsgraad op het moment van overstappen lager dan 107% is, dan moeten we de pensioenen verlagen. Hoeveel de pensioenen verlaagd worden is afhankelijk van de verwachte dekkingsgraad op het moment van overstappen. In april 2026 dienden we ons overbruggingsplan in bij

DNB. Het overbruggingsplan laat zien dat we nu een voldoende hoge dekkingsgraad verwachten voor het moment van overstap.

Voorbeeld 3: verlaging als actuele dekkingsgraad te laag is

Stel onze actuele dekkingsgraad is 89%. Dan moeten we de pensioenen verlagen om op een dekkingsgraad van minimaal 90% uit te komen. We mogen geen rekening houden met de stijging van de prijzen.

Voorbeeld 4: verlaging als een dekkingsgraad van 107% niet haalbaar is

Als we op 1 januari 2027 overstappen naar de nieuwe pensioenregeling moet onze dekkingsgraad minimaal 107% zijn. Als uit het overbruggingsplan blijkt dat we dat niet redden dan verlagen we de pensioenen.

De gevolgen van de gemaakte afspraken zijn voor 'jongeren' anders dan voor 'ouderen'

Hiervoor las u over de gemaakte afspraken en zag u een aantal voorbeelden. Door gebruik te maken van de soepelere regels, kunnen we de pensioenen eerder verhogen. Een verhoging van de pensioenen is (op korte termijn) positief voor alle doelgroepen. Want het pensioen groeit (gedeeltelijk) mee met de prijzen. Dat merken vooral de mensen die al met pensioen zijn. Voor jongere (ex-) deelnemers zijn de gemaakte afspraken op de lange termijn ongunstiger, want:

- door een verhoging van de pensioenen hebben we meer geld nodig voor toekomstige uitkeringen (verplichtingen). Het geld dat we hebben (het vermogen) verandert niet. Daardoor daalt onze dekkingsgraad
- met een lagere dekkingsgraad is de kans op een verlaging groter
- de kans op toekomstige verhogingen is kleiner
- en het kan zijn dat we minder compensatie kunnen geven bij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling (in 2027). Die compensatie is mogelijk nodig als groepen deelnemers nadeel ondervinden van de overstap naar onze nieuwe pensioenregeling.

Korte termijn voor alle doelgroepen positief, op lange termijn verschillen

Voor de korte termijn:

- We kunnen de pensioenen eerder verhogen.
- Pensioengerechtigden merken een verhoging direct in hun portemonnee.
- Mensen die nog pensioen opbouwen of dat in het verleden hebben gedaan zien dat hun opgebouwde pensioen meegroeit met de stijgende prijzen.
- Een verhoging van de pensioenen wordt uitgedrukt in een percentage van het tot dat moment opgebouwde pensioen. Jonge mensen die pas net begonnen zijn met het opbouwen van pensioen krijgen er minder euro's bij dan iemand die ouder is en al veel pensioen heeft opgebouwd. Voorbeeld: bij een verhoging van 2% betekent dat voor iemand die € 100 pensioen heeft opgebouwd € 2 extra. Voor iemand die al € 1.000 pensioen heeft opgebouwd € 20.
- Door een verhoging van de pensioenen daalt de dekkingsgraad. De dekkingsgraad is de verhouding tussen: 1. geld dat we hebben (vermogen) en 2. geld dat nodig is voor uitkeringen nu en in de toekomst (verplichtingen). Door een verhoging van de pensioenen hebben we meer geld nodig voor toekomstige uitkeringen (verplichtingen). Het geld dat we hebben (het vermogen) verandert niet. Daardoor daalt onze dekkingsgraad.
- Het kan zijn dat we na de overstap op de nieuwe pensioenregeling minder compensatie kunnen geven bij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling (in 2027). Die compensatie is mogelijk nodig als groepen deelnemers nadeel ondervinden van de overstap naar de nieuwe regeling. Bij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling (januari 2027) worden alle opgebouwde pensioenen omgerekend naar een zogenoemd persoonlijk vermogen (je eigen pensioenpot). Voor het omrekenen is een goede dekkingsgraad belangrijk.

Voor de langere termijn:

- Doordat we eerder verhogen zijn er minder buffers voor onverwachte tegenvallers.
- Door een verhoging van de pensioenen stijgen onze verplichtingen en daarmee daalt onze dekkingsgraad.
- Met een lagere dekkingsgraad is de kans op een verlaging groter.
- En de kans op toekomstige verhogingen kleiner.

Geen verhoging met terugwerkende kracht

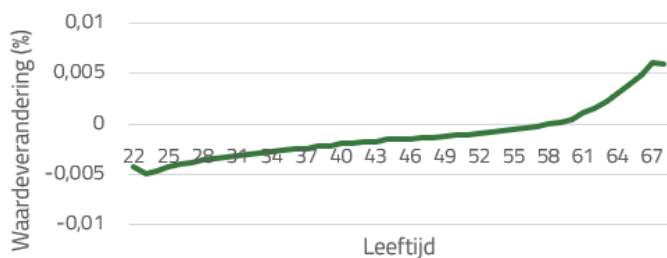
Er zijn jaren dat de pensioenen niet of niet volledig verhoogd zijn. De afspraken voor verhogingen die hoger zijn dan de stijging van de prijzen zijn niet gewijzigd. Dit is alleen mogelijk als de dekkingsgraad heel hoog is (vanaf ongeveer 135%). En is nu niet te verwachten.

De toekomstige waarde van het pensioen

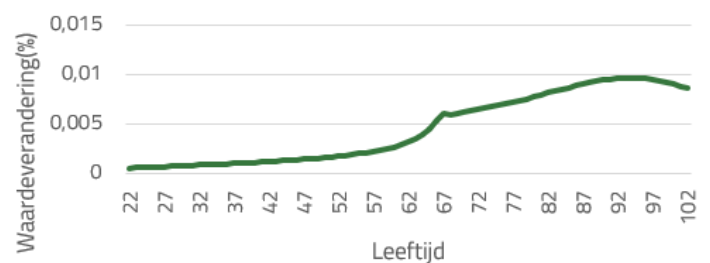
In aanloop naar de overstap op onze nieuwe pensioenregeling mogen we tijdelijk gebruik maken van soepelere regels voor het verhogen van de pensioenen. Daar is ons beleid op gebaseerd. De afgelopen jaren verhoogden we de pensioenen op basis van de soepelere regels. Deze verhogingen zijn gunstig voor oudere en gepensioneerde deelnemers. Voor deelnemers zijn de verhogingen op lange termijn ongunstig.

In onderstaande grafieken tonen we de waarde van het pensioen in de toekomst, waarbij we uitgingen van de soepelere regels en de dekkingsgraad van 31 december 2025.. Bij de berekeningen hebben we aannames moeten doen over bijvoorbeeld de verwachte beleggingsresultaten, de stijging van de prijzen en dergelijke.

Voor iedereen die nu pensioen bij ons opbouwt en straks met pensioen gaat

Voor ex-deelnemers die straks met pensioen gaan en gepensioneerden

Grafiek links

- Deze grafiek geldt voor iedereen die nu pensioen opbouwt.
- Voor iedereen tot 60 jaar die nu pensioen opbouwt zorgen de soepelere regels voor een lichte daling van de toekomstige waarde van het pensioen, ten opzichte van een situatie waarin we de soepelere regels niet zouden toepassen.
- Het is voor jongere deelnemers gunstiger om een verhoging op een later moment te krijgen, omdat zij dan meer pensioen hebben opgebouwd. Een procentuele verhoging over een laag pensioen levert minder op dan een verhoging over een hoger pensioen.
- Voor oudere deelnemers, vanaf 60 jaar, die nog pensioen opbouwen is een verhoging van het pensioen nú gunstig, omdat zij al een groot deel van hun pensioenopbouw hebben gerealiseerd. Daarnaast komt het verhoogde pensioen op korte termijn tot uitkering.

Grafiek rechts

- Deze grafiek geldt voor iedereen die in het verleden pensioen bij ons opbouwde en voor iedereen die al met pensioen is.
- De soepelere regels hebben voor iedereen een gunstig effect op de toekomstige waarde van het pensioen.
- Ex-deelnemers bouwen geen pensioen meer op. Het maakt voor ex-deelnemers jonger dan 60 jaar daarom weinig uit of er nu een verhoging wordt gegeven of pas later.
- Voor iedereen ouder dan 60 jaar is een groter gunstig effect te zien. Dat komt doordat zij al met pensioen zijn of op korte termijn met pensioen gaan en daardoor direct of binnenkort profiteren van de verhoging van het pensioen.

Overbruggingsplan ingediend bij De Nederlandsche Bank

Omdat we gebruik maken van soepelere regels voor het verhogen van de pensioenen moeten we jaarlijks een overbruggingsplan indienen bij DNB (De Nederlandsche Bank).

Wat staat er in het overbruggingsplan?

In het [overbruggingsplan \(pdf\)](#) staat wat onze (verwachte) financiële situatie is tot de overstap naar de nieuwe regeling. Het overbruggingsplan beschrijft hoe we financieel gezond blijven tot het moment van de overstap, en daarna. Bij het opstellen van het overbruggingsplan hielden we rekening met alle leeftijdsgroepen. We bekeken de gevolgen op korte en lange termijn en waarom onze aanpak evenwichtig is. Evenwichtig wil zeggen dat er geen groepen zijn die veel meer voordeel of nadeel hebben van de aanpak dan andere groepen. Uit het overbruggingsplan blijkt dat onze dekkinggraad nu voldoende hoog is en we nu geen maatregelen hoeven te nemen.